

[Krag.]

om det udelukkende er et Rigsdagsflertal, der i saa Henseende skal skønne, og her, hvor jo ogsaa private Interesser direkte nævnes, synes det mig, at der i hvert Fald ogsaa bør være Adgang for private til at rejse et saadant Ansvarsproblem, for hvis det udelukkende er et Skøn af Flertallet, som jo danner Basis for Ministerens Sæde, der skal være afgørende, ja, saa vil han jo faktisk altid være ansvarsfri. Derfor spørger jeg ogsaa her: Hvordan har det sig med et Mindretals Indflydelse paa denne Sag? Jeg vil ogsaa sige, at selv om Krænkelse af Statens Interesser eller almene og private Interesser ikke har fundet Sted, bl. a. f. Eks. fordi en saadan foreløbig Lovs Virkninger endnu ikke har manifesteret sig, er det dog muligt, at alene dens Eksistens, selv om Virkningerne endnu ikke er kommet aabent frem, har foranlediget omfattende Ulemper paa denne eller hin Vis, og hvis det kan godtgøres, mener jeg, at Ministeren bør være ansvarlig og hans Ansvar ikke, saaledes som her er foreslaaet, bortfalde.

§ 9 siger, at „endelig paadrager en Minister sig Ansvar efter denne Lov, hvis han, selv om han ikke har overskredet sin Myndigheds Grænser, begaar aabenbart Misbrug af sin Myndighed“. Er det ikke et meget slet Sprog? Jeg spørger den højtærede Minister, som er en fremragende Sprogrenser, om han ikke synes, at dette at „begaa Misbrug“ er et slet Udtryk paa Dansk; skulde der ikke staa: selv om han ikke har overskredet sin Myndigheds Grænser, gør aabenbart Misbrug af sin Myndighed? Man kan gøre Brug af, men ikke begaa Brug. — Men det er jo mindre væsentligt, det kan i hvert Fald rettes. Men hvad er nu egentlig „aabenbart Misbrug“? — „aabenbart Misbrug“. — Jeg synes, at det er et Udtryk, som kan være Genstand for Fortolkning paa en Maade, som ikke vilde være mulig, hvis Ordet „aabenbart“ forsvandt. Men jeg vil i den Anledning gerne spørge: Hvis det nu kan paavises f. Eks., at en Minister ved Administrationen af Lovgivningen har begunstiget Partifæller, hvis han ikke har gennemført Administrationen af en Lovgivning upartisk, er det saa „aabenbart Misbrug af hans Myndighed“? Bør det ikke, hvis det er det, i en Ministeransvarlighedslov slaas fast, at Lovene skal administreres upartisk, og at den Minister, som ikke gør det, ifalder Ansvar? Og her kan jeg ikke undlade at tænke ogsaa paa en Ministers Forvaltning af Bevillinger, hans Adgang til Udnævnelse af Tjenestemænd o. s. v., hele det admini-

strative Omraade, som til daglig beskæftiger enhver Minister. Hvis han ved Besættelse af Tjenestemandstillinger tager andre Hensyn end de rent saglige, andre Hensyn end Hensynet til Uddannelse, til Kvalifikationer, til fortidig Embedsvirkosomhed, eventuelt ogsaa i visse Tilfælde til Anciennitet, bør han da ikke ifalde Strafansvar? Er det saa Udtryk for Misbrug af hans Myndighed? Og hvis det er det, bør det saa ikke fastslaas i en Ministeransvarlighedslov, at saadant ikke maa finde Sted?

Endelig skal jeg sige, at jeg tror, der vil være Anledning til at underkaste Forældelsesbestemmelserne i § 10, Stk. 4, en nærmere Prøvelse. Paataleretten over for en Ministers Administration paahviler jo selvsagt Rigsdagen, bør ogsaa i visse Tilfælde paahvile Enkeltmand. Men der støder man paa den store Vanskelighed, at den Person, hvem Ministerens Vilkaarlighed maaske er gaaet ud over, vil i mange Tilfælde af Bekostningshensyn, eventuelt ogsaa i mange Tilfælde, hvis han er Tjenestemand, af Hensyn til senere Avancementsmuligheder, være afskaaret fra at rejse en saadan Aktion. Ogsaa derfor forekommer det mig, at skal der være nogen Realitet i en saadan Lovgivning, saaledes at det ministerielle Ansvar virkelig kan komme til at banke paa Ministerens Dør, hvis han handler i Uoverensstemmelse med den Embedsmoral, som man maa forlange han er besjælet af, saa maa ogsaa et Mindretal af en vis passende Størrelse paa Rigsdagen kunne rejse en saadan Aktion.

Jeg har villet gøre disse Bemærkninger om en Række forskellige Punkter. Der kunde naturligvis, hvis man vilde gaa i Enkeltheder, være adskillige, som der ogsaa var Anledning til at fremdrage. Jeg skal undlade det og slutte med at udtale Haabet om, at vi nu denne Gang maa faa Held til at faa den Opgave løst, som man i Tiden 1905—1910 uden Held anvendte saa stort Arbejde paa at løse. Jeg synes, at Mulighederne for at naa et gunstigt Resultat nu er væsentlig forøget i Sammenligning med da.

Hasle: En af de berømte franske Jurister, som har beskæftiget sig mest med det Spørgsmaal, vi her behandler, nemlig Benjamin Constant, har engang om Ministeransvarligheden sagt: Dens Virkninger viser sig i, at Ministrene ofte vil blive sigtet, undertiden anklaget, sjældent dømt og næsten ingen Sinde straffet. Denne Karakteristik passer ganske godt ogsaa paa danske Forhold, og den vil sikkert vise sig under det